

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1974

9 JUILLET 1974.

Projet de loi relatif à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assurer la gestion en raison de leur état physique ou mental.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)
PAR M. HAMBYE.

Les dispositions du projet sont destinées à remplacer celles du chapitre VII de la loi du 18 juin 1850, sur le régime des aliénés, chapitre modifié par les lois du 7 avril 1964 et du 7 mai 1973 et intitulé depuis lors « de l'effet du placement de l'aliéné ou de sa séquestration à domicile sur l'administration de ses biens et sa capacité de contracter ».

Mais le projet a une portée plus étendue. La loi de 1850 permet, dans son état actuel, de pourvoir d'un administrateur provisoire, tout aliéné séquestré à domicile et prévoit que tout aliéné colloqué est pourvu d'un administrateur provisoire général ou spécial; le projet permettra dorénavant de pourvoir également d'un administrateur, des personnes n'ayant fait l'objet, dans le cadre de la loi relative à la protection de la personne des malades mentaux, ni d'une mesure de protection, ni d'un maintien dans un établissement pour malades mentaux, mais qui, à raison de l'altération de

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Pierson, président; Calewaert, Cooreman, Coppieters, De Grève, de Stexhe, Dupont, Hendrickx, Lepaffe, Leroy, Lindemans, Pede, Rombaut, Van Bogaert, Van In, Van Rompaey, Verbist et Hambye, rapporteur.

R.A 7938

Voir :

Document du Sénat :

293 (S.E. 1974) : N° 1.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1974

9 JULI 1974.

Ontwerp van wet betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE JUSTITIE (1) UITGEBRACHT
DOOR DE H. HAMBYE.

De bepalingen van het ontwerp dienen ter vervanging van hoofdstuk VII van de wet van 18 juni 1850 op de regeling voor de krankzinnigen, welk hoofdstuk werd gewijzigd door de wetten van 7 april 1964 en 7 mei 1973 en waarvan het opschrift sedertdien luidt « Gevolg van de plaatsing in een gesticht of van de afzondering in zijn woning, op het beheer van de goederen van de krankzinnige en op zijn bekwaamheid om verbintenissen aan te gaan ».

Maar het ontwerp heeft een ruimere strekking. Zoals de wet van 1850 thans luidt kan elke in zijn woning afgezonderde krankzinnige voorzien worden van een voorlopig bewindvoerder en wordt iedere geplaatste krankzinnige voorzien van een algemeen of bijzonder voorlopig bewindvoerder; het ontwerp maakt het mogelijk voortaan ook een bewindvoerder toe te voegen aan personen voor wie, in het kader van de wet betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, geen beschermingsmaatregel is genomen of die in het raam van dezelfde wet niet in een inrichting

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Pierson, voorzitter; Calewaert, Cooreman, Coppieters, De Grève, de Stexhe, Dupont, Hendrickx, Lepaffe, Leroy, Lindemans, Pede, Rombaut, Van Bogaert, Van In, Van Rompaey, Verbist en Hambye, verslaggever.

R.A 7938

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

293 (B.Z. 1974) : N° 1.

leurs facultés mentales ou d'une altération durable de leur condition physique entravant l'expression de leur volonté, sont hors d'état de gérer leurs biens.

Le projet de loi relatif à la protection de la personne des malades mentaux supprime la distinction actuelle entre établissements fermés et ouverts; il ne connaît plus que les « services psychiatriques »; le projet de loi en discussion s'appliquera au malade qui y sera maintenu.

Le projet maintient dans l'ensemble les deux règles générales actuellement en vigueur : possibilité de faire désigner par le juge de paix à toute personne se trouvant dans les conditions prévues à l'article 1er, un administrateur provisoire spécial; désignation dans chaque service psychiatrique d'un administrateur provisoire général chargé des intérêts des malades qui ne sont pas sous puissance paternelle ou sous tutelle ou qui ne sont pas pourvus d'un administrateur provisoire spécial.

Toutefois, le projet innove en ce qui concerne les établissements gérés par l'Etat ou une administration subordonnée : le choix de l'administrateur provisoire appartenait aux commissions administratives ou de surveillance, qui désignent à cette fin un de leurs membres; les comptables des établissements ou les receveurs des commissions d'assistance publique remplissent à l'égard des biens des personnes colloquées, les mêmes fonctions que pour les biens des commissions d'assistance publique.

Depuis l'entrée en vigueur de la loi du 7 mai 1973, les administrateurs des biens des malades maintenus dans ces établissements seront, comme les autres, nommés par le juge de paix; le comptable et le receveur n'auront plus à intervenir dans la gestion : l'administrateur provisoire pourra être amené à fournir personnellement une garantie de sa gestion.

Le projet de loi déposé le 11 avril 1969 a été relevé de la caducité, au lendemain des élections de 1971 par la loi du 3 mars 1972 et au lendemain des élections de 1974 par la loi du 20 juin 1974.

Discussion générale.

Un commissaire formule les observations suivantes :

On peut se demander si le fait de voir leurs biens dorénavant gérés par un tiers, dès que leur séjour dans un établissement pour malades mentaux dépassera le temps de leur mise en observation (en principe quinze jours, maximum un mois) ne sera pas de nature à empêcher certains malades mentaux légers à se faire hospitaliser volontairement dans un établissement spécialisé pour le traitement des maladies mentales; aujourd'hui, l'hospitalisation dans un service « ouvert » n'entraîne pas de conséquences en ce qui concerne la gestion des biens.

Y a-t-il lieu de maintenir les dispositions des articles 29 et 30 de la loi de défense sociale ? Ceux-ci déterminent comment un administrateur provisoire spécial peut être désigné aux internés dans un établissement de défense sociale et

pour geesteszieken worden gehouden, maar die niet in staat zijn hun goederen te beheren wegens de vermindering van hun geestvermogens of wegens een langdurige vermindering van hun lichaamstoestand die hen verhindert hun wil te kennen te geven.

Het ontwerp van wet betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke maakt geen onderscheid meer tussen gesloten en open inrichtingen; het kent nog alleen « psychiatrische diensten »; het onderhavige ontwerp zal van toepassing zijn op de zieke die er verblijft.

Het ontwerp handhaaft over het algemeen de twee thans geldende algemene regels : de mogelijkheid om ieder die in de omstandigheden van artikel 1 verkeert, van een bijzonder voorlopig bewindvoerder te doen voorzien door de vrederechter; de aanwijzing in iedere psychiatrische dienst van een algemeen voorlopig bewindvoerder, belast met de behartiging van de belangen van de zieken die niet onder de ouderlijke macht of onder voogdij staan, of die niet van een bijzonder voorlopig bewindvoerder voorzien zijn.

Het ontwerp voert evenwel een nieuwigheid in met betrekking tot de inrichtingen beheerd door de Staat of door een ondergeschikt bestuur : de keuze van de voorlopige bewindvoerder kwam toe aan de commissies van beheer of van toezicht, die daartoe een van hun leden aanwezen; de boekhouders van de inrichtingen of de ontvangers van de C.O.O.'s vervulden ten aanzien van de goederen van de geplaatste personen dezelfde functie als voor de goederen van de C.O.O.'s.

Sedert de inwerkingtreding van de wet van 7 mei 1973 worden de bewindvoerders over de goederen van de zieken die in die inrichtingen verblijven, evenals de anderen benoemd door de vrederechter; de boekhouder en de ontvanger hoeven zich niet meer met het beheer ervan te bemoeien : de voorlopige bewindvoerder zal verplicht kunnen worden persoonlijke zekerheid voor zijn beheer te stellen.

Het ontwerp van wet, dat op 11 april 1969 werd ingediend, is na de verkiezingen van 1971 van verval ontheven door de wet van 3 maart 1972 en na de verkiezingen van 1974 door de wet van 20 juni 1974.

Algemene bespreking.

Een commissielid maakt de volgende opmerkingen :

Men kan zich afvragen of sommige lichte geesteszieken, als gevolg van het feit dat hun goederen voortaan door een derde zullen worden beheerd zodra zij langer dan de observatietijd in een inrichting voor geesteszieken verblijven (in beginsel 14 dagen, maximum een maand), niet zullen weigeren zich vrijwillig in een gespecialiseerde inrichting te laten opnemen; thans heeft de opname in een « open » dienst geen gevolgen met betrekking tot het beheer van de goederen.

Moeten de artikelen 29 en 30 van de wet tot bescherming van de maatschappij nog blijven bestaan ? Zij bepalen op welke wijze een bijzonder voorlopig bewindvoerder kan worden aangewezen voor geïnterneerden in een inrichting

énumèrent ses pouvoirs. N'y aura-t-il pas dès lors cumul des deux lois; à tout le moins, le texte de la loi de défense sociale devra être mis en concordance avec celui du projet. Le système actuel dans les établissements de l'Etat et des pouvoirs publics a donné de bons résultats par une collaboration entre l'administrateur provisoire et les services administratifs de l'établissement; compte tenu de ce qu'il s'agit notamment pour les établissements de l'Etat, de ceux qui comptent une population particulièrement élevée, la charge de l'administration provisoire y deviendra fort lourde et entraînera pour celui qui en sera dorénavant le titulaire, des frais d'administration importants.

A ces observations, le représentant du Ministre de la Justice répond ce qui suit :

Echapperont à la gestion de l'administrateur provisoire les biens des personnes qui ne seront pas maintenues dans l'établissement à l'issue de la mise en observation; ce sera le cas de la plupart des malades légers. Quant aux autres, ils ont en vertu du projet (art. 3, § 2) la possibilité de choisir un mandataire, choix qui pourra être ratifié par le juge de paix, invité à désigner un administrateur provisoire.

Il est utile de maintenir dans la loi de défense sociale la possibilité pour la commission de défense sociale de désigner ou de faire désigner un administrateur à l'un des internés. En toute hypothèse, les deux lois devront être mises en concordance en ce qui concerne la procédure de désignation d'un administrateur provisoire à la requête d'autres que la commission et les pouvoirs de l'administrateur provisoire.

Sans doute, la charge de l'administrateur provisoire général d'un établissement géré par un pouvoir public sera-t-elle lourde; il en est déjà ainsi dans certains établissements privés comptant une population importante.

La rémunération des intéressés sera fixée en fonction de l'importance de leur tâche; il en coûtera peut-être davantage aux personnes protégées, mais celles-ci ont intérêt à voir leurs biens gérés par une personne indépendante spécialement apte à cette activité et soumise au contrôle du juge de paix.

Le même commissaire insiste sur la nécessité de prévoir des mesures transitoires; selon les prévisions du département de la Santé publique, seules 2.500 environ des 22.000 personnes actuellement colloquées feraient l'objet d'une décision de maintien dans un établissement pour malades mentaux. Parmi les autres (débiles mentaux congénitaux ou précoces, éléments séniles) bon nombre sont hors d'état de gérer leurs biens; un administrateur provisoire spécial devra leur être désigné; cela prendra du temps. A ce propos, un autre commissaire se demande s'il faut attacher des conséquences juridiques à l'application d'une conception médicale opérant un autre classement entre malades mentaux. Un dernier commissaire souligne l'intérêt pour la pratique notariale de connaître exactement la capacité juridique des parties à un acte; il craint que le projet sur la protection de la personne ne soit cause d'incertitudes nouvelles.

tot bescherming van de maatschappij en sommen zijn bevoegdheden op. Zullen de twee wetten elkaar niet overlappen? Op zijn minst zou de wet tot bescherming van de maatschappij in overeenstemming moeten worden gebracht met het ontwerp. De regeling die thans in de inrichtingen van het rijk en van de openbare besturen geldt, heeft goede resultaten opgeleverd dank zij de samenwerking tussen de voorlopige bewindvoerder en de administratieve diensten van de inrichting. Maar door het feit dat met name de rijksinrichtingen een bijzonder hoog aantal zieken tellen, zal de taak van de voorlopige bewindvoerder er voortaan zeer zwaar zijn en hoge administratiekosten met zich brengen.

De vertegenwoordiger van de Minister van Justitie antwoordt hierop het volgende :

Onder het beheer van de voorlopige bewindvoerder zullen niet vallen de goederen van hen die na de inobservatiestelling niet in de inrichting worden gehouden; dat zal het geval zijn met de meeste lichte zieken. Wat de anderen betreft, zij hebben krachtens het ontwerp (art. 3, § 2) de mogelijkheid om een gevolmachtigde te kiezen, welke keuze door de vrederechter kan worden bekrachtigd als hij verzocht wordt een voorlopig bewindvoerder aan te wijzen.

Het is nuttig in de wet tot bescherming van de maatschappij de mogelijkheid open te houden dat de commissie tot bescherming van de maatschappij voor een van de geïnterneerden een bewindvoerder aanwijst of doet aanwijzen. Maar in ieder geval zullen de twee wetten in overeenstemming moeten worden gebracht wat betreft de aanwijzingsprocedure van een voorlopig bewindvoerder op verzoek van anderen dan de Commissie alsmede inzake de bevoegdheden van de voorlopige bewindvoerder.

De taak van de algemene voorlopige bewindvoerder van een inrichting, beheerd door een openbaar bestuur, zal stellig zwaar zijn; dat is nu reeds het geval in sommige privé-inrichtingen met een groot aantal zieken.

Bij de vaststelling van de bezoldiging der betrokkenen zal worden uitgegaan van de omvang van hun taak; het zal misschien duurder uitvallen voor de beschermde personen, maar zij hebben er belang bij dat hun goederen worden beheerd door een onafhankelijk persoon, die bijzonder geschikt is voor deze taak en onder het toezicht van de vrederechter staat.

Hetzelfde commissielid wijst op de noodzakelijkheid van overgangsmaatregelen; volgens de ramingen van het Ministerie van Volksgezondheid zouden van de 22.000 geplaatste personen slechts ongeveer 2.500 langer in een inrichting voor geesteszieken worden gehouden. De anderen (congenitale of voortijdige zwakzinnigen, seniele geesteszwakken) zijn dikwijls niet in staat hun goederen te beheren; voor hen zal een bijzonder voorlopig bewindvoerder moeten worden aangewezen; dit zal tijd vragen. Een ander commissielid stelt in dit verband de vraag of aan een andere indeling van de geesteszieken volgens een verschillende geneeskundige opvatting juridische gevolgen moeten worden verbonden. Een laatste commissielid merkt op dat het voor de notariële praktijk van belang is juist te weten wat de rechtsbekwaamheid is van de personen die partij zijn bij een akte; hij vreest dat het ontwerp betreffende de bescherming van de persoon oorzaak zal zijn van nieuwe onzekerheden.

Discussion des articles.

Article premier.

Votre Commission constate que cet article définit le champ d'application de la loi; elle estime nécessaire de prévoir dans ce texte les cas dans lesquels il n'y a pas lieu à désignation d'un administrateur provisoire spécial ou à intervention de l'administrateur provisoire général : minorité, interdiction, désignation d'un administrateur provisoire dans le cours d'une procédure en interdiction (art. 1246 du Code judiciaire).

Certains commissaires s'inquiètent du caractère général des formules : « altération des facultés mentales », « altération durable de sa condition physique entravant l'expression de sa volonté ». Selon l'exposé des motifs, il s'agirait des vieillards que leur état de sénilité rend particulièrement vulnérables, des personnes qui souffrent d'un handicap durable et sérieux et de malades mentaux qui, grâce aux services de soins à domicile et à l'instauration de services ambulatoires, seront de plus en plus soignés dans leur propre domicile ou chez un particulier.

Faut-il indiquer dans la loi, les causes de l'altération des facultés mentales ? Certains malades gardent intactes leurs facultés mentales, mais du fait de leur maladie, altérant leur condition physique, perdent la possibilité de manifester leur volonté. On constate finalement que le critère essentiel est l'impossibilité pour le malade ou l'handicapé de gérer ses biens. Le rapport de cause à effet entre la maladie mentale ou le handicap physique et cette impossibilité est à rechercher par le juge dans chaque cas d'espèce. La mesure de protection pourra être prise même lorsque l'altération des facultés mentales est temporaire.

Sur proposition d'un commissaire, votre Commission décide de supprimer les mots « entravant l'expression de sa volonté » ces mots n'ajoutant rien au contenu de la règle juridique et prêtant à équivoque; certains malades peuvent continuer à exprimer leur volonté, mais c'est leur volonté qui peut être aberrante.

En conclusion de cet échange de vues, votre Commission adopte le texte suivant :

« *Article premier.* — La personne qui a atteint l'âge de 21 ans, qui n'est ni interdite, ni pourvue d'un administrateur provisoire en application de l'article 1246 du Code judiciaire, ni placée sous statut de minorité prolongée et qui, en raison de l'altération même temporaire de ses facultés mentales ou de l'altération durable de sa condition physique, est hors d'état de gérer ses biens, peut être pourvue d'un administrateur provisoire. »

Article 2 du projet.

Cet article donne une définition de l'établissement pour malades mentaux. Votre Commission constate que cette

Bespreking van de artikelen.

Artikel 1.

Uw Commissie stelt vast dat dit artikel de werkingssfeer van de wet omschrijft; zij acht het nodig in deze tekst te bepalen in welke gevallen geen bijzonder voorlopig bewindvoerder moet worden aangewezen of de algemene voorlopige bewindvoerder niet dient op te treden : minderjarigheid, onbekwaamverklaring, aanstelling van een voorlopig bewindvoerder tijdens een rechtspleging tot onbekwaamverklaring (art. 1246 van het Gerechtelijk Wetboek).

Sommige commissieleden schrikken terug voor de algemeenheid van de gebruikte bewoordingen : « verzwakking van zijn geestvermogens », « langdurige verzwakking van zijn lichaamsgesteldheid die hem belet zijn wil te kennen te geven ». Volgens de memorie van toelichting zou het hier gaan om bejaarden die aan kindsheid lijden en aldus bijzonder kwetsbaar zijn, om personen die lijden aan een langdurige en ernstige lichamelijke onvolwaardigheid alsmede om geesteszieken die, dank zij de diensten voor verpleging ten huize en de reizende diensten meer en meer ten huize of bij een particulier zullen worden verpleegd.

Moeten de oorzaken van de verzwakking van de geestvermogens in de wet worden aangegeven ? Sommige zieken bezitten nog al hun geestvermogens maar zijn door de vermindering van hun lichamelijke krachten als gevolg van ziekte niet meer in staat hun wil te doen kennen. Ten slotte gaat men inzien dat de wezenlijke norm hierin ligt dat de zieke of de gehandicapte niet meer in staat is zijn goederen te beheren. Het oorzakelijk verband tussen de geestesziekte of de lichamelijke handicap en dat niet-meer-in-staat-zijn moet in elk afzonderlijk geval door de rechter worden nagegaan. De beschermende maatregel zal zelfs dan kunnen genomen worden wanneer de vermindering van de geestvermogens slechts van tijdelijke aard is.

Op voorstel van een lid besluit uw Commissie de woorden « die hem belet zijn wil te kennen te geven » te schrappen omdat zij niets aan de inhoud van de rechtsregel toevoegen en aanleiding kunnen geven tot dubbelzinnigheid; sommige zieken blijven in staat hun wil te kennen te geven, maar hun wil zelf kan gestoord zijn.

Tot besluit neemt uw Commissie de volgende tekst aan :

« *Artikel 1.* — Een voorlopig bewindvoerder kan worden toegevoegd aan hem die de leeftijd van eenentwintig jaar heeft bereikt en die niet onbekwaam is verklaard, aan wie geen voorlopig bewindvoerder is toegevoegd met toepassing van artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek of die de status van verlengde minderjarige niet heeft verkregen en die wegens een, zij het tijdelijke, verzwakking van zijn geestvermogens of een langdurige verzwakking van zijn lichaamsgesteldheid buiten staat is zijn goederen te beheren. »

Artikel 2 van het ontwerp.

Dit artikel geeft een begripsbepaling van een inrichting voor geesteszieken. Uw Commissie constateert dat deze bepa-

définition, qui renvoie à la loi sur la protection de la personne des malades mentaux, est superflue et décide de ne pas adopter l'article.

Au surplus, l'intégration des établissements pour malades mentaux, dans le régime des hôpitaux sous la dénomination de « services psychiatriques » réalisée par l'arrêté royal du 6 septembre 1972, permet au Roi de régler la matière.

Article 2 (ancien art. 3).

Cet article règle les modalités de la désignation d'un administrateur provisoire spécial à l'intervention du juge de paix.

L'avis préalable du conseil de famille, actuellement exigé, ne sera plus requis; l'expérience prouve le peu de valeur des conseils de famille de personnes majeures, souvent fort âgées, conseils de famille composés de parents éloignés, sinon d'étrangers qualifiés pour la circonstance d'amis.

Le juge de paix pourra agir d'office lorsque, dans le cadre de la loi relative à la protection de la personne des malades mentaux, il est saisi d'une demande tendant à le voir ordonner une mesure de protection; protection de la personne et protection des biens pourront ainsi être ordonnées ensemble. Votre Commission a apporté au texte du projet les modifications suivantes :

§ 1er, al. 1, elle supprime les mots : « sauf si elle est interdite ou pourvue d'un administrateur provisoire conformément à l'article 1246 du Code judiciaire » cette partie de l'article étant reprise à l'article premier; par contre, elle insère dans l'énumération des personnes qui peuvent demander la désignation d'un administrateur provisoire spécial, le médecin traitant, celui-ci pouvant à défaut de parents et alliés, être le seul à même d'intervenir;

§ 1er, al. 3, elle supprime comme superflus les mots « et qu'elle se trouve hors d'état de gérer ses biens »;

§ 1er, al. 4. La demande de désignation d'un administrateur provisoire peut être introduite par un créancier. Celui-ci se trouvera souvent dans l'impossibilité de joindre à sa demande un certificat médical. Dans ce cas, il appartiendra au juge de paix de désigner un médecin pour établir le certificat requis par l'alinéa 3. Le texte de l'alinéa 4 est complété comme suit : « Il doit demander un certificat médical lorsque le requérant, créancier du malade n'a pu joindre ce certificat à sa requête »;

§ 1er, al. 5. Elle estime que l'audition de la personne à qui on veut faire désigner un administrateur provisoire, celle du conjoint ou des proches parents doit toujours avoir lieu, sauf impossibilité absolue résultant de l'état du malade ou de l'éloignement des parents. Aussi supprime-t-elle les mots « s'il y a lieu » et insère-t-elle les mots « la personne faisant l'objet de la demande, son conjoint ».

ling, waarin wordt verwezen naar de wet betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, overbodig is en besluit het artikel niet aan te nemen.

Bovendien kan de Koning die materie regelen, omdat de inrichtingen voor geesteszieken, ten gevolge van het koninklijk besluit van 6 september 1972, onder de benaming « psychiatische diensten » zijn ingeschakeld in het stelsel van de ziekenhuizen.

Artikel 2 (oud art. 3).

Dit artikel regelt de wijze waarop een bijzonder voorlopig bewindvoerder wordt aangewezen door de vrederechter.

Het voorafgaand advies van de familieraad, dat thans vereist is, zal niet meer nodig zijn; de ervaring heeft geleerd dat familieraden van meerderjarigen die dikwijls vrij oud zijn, weinig waarde hebben ook omdat zij bestaan uit verre verwanten, zo niet uit vreemden die voor de gelegenheid als vrienden worden bestempeld.

De vrederechter kan ambtshalve optreden wanneer hem in het kader van de wet betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke gevraagd wordt een beschermingsmaatregel te nemen; op die wijze kan de bescherming van de persoon en de bescherming van de goederen tegelijk worden gelast. Uw Commissie heeft in de tekst van het ontwerp de volgende wijzigingen aangebracht :

In § 1, eerste lid, worden geschrapt de woorden « tenzij hij onbekwaamverklaard is of hem een voorlopig bewindvoerder toegevoegd is overeenkomstig artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek »; dit gedeelte van het artikel is overgenomen in artikel 1; daarentegen voegt de Commissie de behandelende geneesheer toe aan de opsomming van de personen die de aanwijzing van een bijzonder voorlopig bewindvoerder kunnen vragen, omdat die geneesheer, wanneer er geen bloed- of aanverwanten zijn, mogelijkerwijs de enige is die kan optreden;

In § 1, derde lid, schrapt de Commissie de woorden « en niet in staat is zijn goederen te beheren » als zijnde overbodig;

Krachtens § 1, vierde lid, kan het verzoek om een voorlopig bewindvoerder aan te wijzen worden ingediend door een schuldeiser. Deze zal veelal in de onmogelijkheid verkeren een geneeskundige verklaring bij zijn verzoek te voegen. In dat geval dient de vrederechter een geneesheer aan te wijzen die de verklaring, vereist door het derde lid, kan afgeven. Het vierde lid wordt derhalve aangevuld als volgt : « Hij moet een geneeskundige verklaring vragen, indien de verzoeker een schuldeiser van de zieke is en een dergelijke verklaring niet bij zijn verzoek heeft kunnen voegen »;

Met betrekking tot § 1, vijfde lid, meent zij dat degene voor wie men een voorlopig bewindvoerder wil doen aanwijzen, de echtgenoot of de naaste bloedverwanten altijd moeten worden gehoord, behalve wanneer dit absoluut onmogelijk is als gevolg van de toestand van de zieke of de afwezigheid van de bloedverwanten. Zij doet derhalve de woorden « in voorkomend geval » vervallen en vult het lid aan met de woorden « de persoon op wie het verzoek betrekking heeft, zijn echtgenoot ».

§ 1er, al. 6. Votre Commission décide de supprimer cet alinéa. Il ne crée aucune obligation pour le juge; votre Commission estime cependant qu'il est souhaitable que le juge choisisse de préférence le conjoint ou un membre de la famille.

§ 2. Outre quelques corrections de forme, votre Commission désirant souligner que le juge doit désigner comme administrateur provisoire spécial, une personne compétente, complète le paragraphe en insérant entre les deux phrases le texte suivant: « Dans les autres cas, le juge de paix désigne l'administrateur provisoire spécial en tenant compte de la nature du patrimoine à gérer. » La compétence doit donc l'emporter sur la parenté ou l'alliance.

Le § 3 est la reproduction du dernier alinéa de l'article 29.

Pour autant que de besoin, votre Commission rappelle qu'en application de l'article 1050 du Code judiciaire, l'appel des décisions rendues en cette matière par le juge de paix est de droit; il s'exerce dans les délais et les formes du droit commun.

Article 3 (ancien art. 4).

Cet article traite de la durée, de la prorogation et de la fin anticipée de la mission de l'administrateur provisoire. Il adapte à une situation nouvelle les dispositions de l'article 33 de la loi de 1850.

Conformément à la jurisprudence actuelle, l'administrateur provisoire est au même titre que les personnes visées à l'article 2, § 1er, habilité à demander le renouvellement de son mandat. Le texte de l'alinéa 1er est précisé dans ce sens. A l'alinéa 2, les mots « de toute autre personne intéressée » sont remplacés par « de son conjoint, d'un parent, d'un allié ou du procureur du Roi »; la notion de personne intéressée manque de précision. Il est admis qu'il n'existe aucun parallélisme entre le retrait d'une mesure de protection ordonnée en vertu de la loi sur la protection de la personne des malades mentaux et la fin de la mission de l'administrateur provisoire. Le juge de paix qui a ordonné une mesure de protection et placé les biens de la personne protégée sous administration provisoire peut mettre fin à la mesure de protection, sans pour autant mettre fin à la mission de l'administrateur provisoire.

Le dernier alinéa de l'article est complété par les mots suivants: « ou de son placement sous statut de minorité prolongée »; l'effet de cette mesure est de replacer l'intéressé sous puissance paternelle ou de donner lieu à organisation de la tutelle.

Article 4 (ancien art. 5).

Il est de l'intérêt des tiers qu'une publicité suffisante soit donnée à la décision du juge de paix.

§ 1, zesde lid. Uw Commissie besluit did lid te doen vervallen. Het schept geen enkele verplichting voor de rechter; uw Commissie acht het echter wenselijk dat de rechter bij voorkeur de echtgenoot of een lid van de familie kiest.

§ 2. Behalve enkele vormverbeteringen wenst uw Commissie te onderstrepen dat de rechter een bevoegde persoon als bijzondere voorlopige bewindvoerder moet aanwijzen en daarom zal de paragraaf worden aangevuld in dier voege dat tussen de twee volzinnen de volgende tekst wordt ingelast: « Anders wijst de vrederechter de bijzondere voorlopige bewindvoerder aan met inachtneming van de aard van het te beheren vermogen. » De bevoegdheid moet dus de bovenhand halen op de bloed- of aanverwantschap.

§ 3 neemt artikel 29, laatste lid, van de wet van 1850 over.

Voor zoveel nodig, wijst uw Commissie erop dat, met toepassing van artikel 1050 van het gerechtelijk wetboek, van rechtswege hoger beroep kan worden ingesteld tegen beslissingen in dezen genomen door de vrederechter; het wordt uitgeoefend binnen de termijnen en overeenkomstig de vormen van het gemeen recht.

Artikel 3 (oud art. 4).

Dit artikel handelt over de duur, de verlenging en de vervroegde beëindiging van de opdracht van de voorlopige bewindvoerder. Het past de bepalingen van artikel 33 van de wet van 1850 aan de nieuwe toestand aan.

Volgens de tegenwoordige rechtspraak mag de voorlopige bewindvoerder, evengoed als de personen genoemd in artikel 2, § 1, de hernieuwing van zijn mandaat vragen. De tekst van het eerste lid wordt in die zin verduidelijkt. In het tweede lid worden de woorden « van enig ander belanghebbende » vervangen door de woorden « van zijn echtgenoot, van een bloed- of aanverwant, of van de procureur des Konings »; het begrip « belanghebbende » is te vaag. Aangenomen wordt dat er geen parallellisme bestaat tussen de intrekking van een beschermingsmaatregel, gelast krachtens de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke en het einde van de opdracht van de voorlopige bewindvoerder. De vrederechter die een beschermingsmaatregel heeft gelast en de goederen van de beschermde persoon onder voorlopig beheer heeft geplaatst, kan een eind maken aan de beschermingsmaatregel zonder een eind te maken aan de opdracht van de voorlopige bewindvoerder.

Het laatste lid van dit artikel wordt aangevuld met de volgende woorden: « of wanneer de zieke de status van verlengde minderjarigheid heeft verkregen »; het gevolg van deze maatregel is dat de betrokkene opnieuw onder de ouderlijke macht wordt geplaatst of dat de voogdij wordt ingesteld.

Artikel 4 (oud art. 5).

Derden hebben er belang bij dat voldoende openbaarheid wordt gegeven aan de beslissing van de vrederechter.

Les règles prévues en matière d'interdiction, seront applicables (art. 1250 et 1253 du Code judiciaire).

Le jugement devra être porté à la connaissance de la personne dont les biens sont placés sous administration provisoire. Si la demande émane d'un des parents, alliés ou créanciers, il appartiendra au demandeur de faire signifier le jugement.

Un extrait de la décision sera publié au *Moniteur belge*.

Si le jugement a été prononcé soit à la demande du malade, soit d'office ou sur la réquisition du procureur du Roi, il sera notifié par les soins du greffier.

Il en sera de même des décisions mettant fin à la mission de l'administrateur provisoire.

Le texte du projet est complété pour tenir compte des considérations reprises ci-dessus.

Le représentant du Ministre de la Justice signale que l'abrogation des dispositions de l'article 18 de la loi du 25 ventôse, An XI qui impose aux notaires la tenue d'un tableau des personnes interdites ou assistées d'un conseil judiciaire, sera prochainement proposée au Parlement; cette publicité est actuellement remplacée par une insertion au *Moniteur belge*; toutefois, l'abrogation de l'article 18 a été oubliée dans les dispositions abrogatoires du Code judiciaire.

Article 5 (ancien art. 6).

Dans l'état actuel de la législation, il existe dans chaque établissement d'aliénés un administrateur provisoire général qui exerce ces fonctions en ce qui concerne les biens des malades pour qui aucun administrateur provisoire spécial n'a été nommé. Depuis l'entrée en vigueur de la loi du 7 mai 1973, l'administrateur provisoire général est désigné par le juge de paix, qu'il s'agisse des établissements gérés par les pouvoirs publics ou des établissements privés. Le projet maintient la notion d'un administrateur provisoire général à mission supplétive.

L'administrateur provisoire général n'exerce sa mission qu'à l'égard des personnes maintenues dans l'établissement; aucune mesure générale de protection des biens des malades admis en observation n'est donc prévue. L'administrateur provisoire général n'a pas à s'immiscer dans la gestion des biens des malades mineurs d'âge, interdits, placés sous statut de minorité prolongée, ni de ceux pourvus d'un administrateur provisoire durant le cours d'une procédure en interdiction.

Le § 1er, alinéas 1er et 3, et le § 2 du projet sont repris, sous réserve de quelques modifications de forme, de l'article 30 des lois des 18 juin 1850 et 28 décembre 1873 sur le régime des aliénés tel qu'il a été modifié par la loi du 7 mai 1973.

De regels inzake onbekwaamverklaring zullen toepassing vinden (art. 1250 en 1253 van het Gerechtelijk Wetboek).

Het vonnis moet ter kennis worden gebracht van hem wiens goederen onder voorlopig beheer worden geplaatst. Indien het verzoek uitgaat van een van de bloedverwanten, aanverwanten of schuldeisers, staat het aan de verzoeker het vonnis te doen betekenen.

Een uittreksel van de beslissing dient in het *Belgisch Staatsblad* te worden bekendgemaakt.

Indien het vonnis is uitgesproken hetzij op verzoek van de zieke, hetzij van ambtswege dan wel op vordering van de procureur des Konings, wordt er door toedoen van de griffier kennis van gegeven.

Dit geldt ook voor de beslissingen waarbij een eind wordt gemaakt aan de opdracht van de voorlopige bewindvoerder.

De tekst van het ontwerp wordt aangevuld om rekening te houden met de bovenstaande overwegingen.

De vertegenwoordiger van de Minister van Justitie deelt mee dat de opheffing van de bepalingen van artikel 18 van de wet van 25 Ventôse, Jaar XI, die aan de notarissen de verplichting oplegt een tabel bij te houden van de onbekwaamverklaarden of van personen bijgestaan door een gerechtelijk raadsman, eerlang aan het Parlement zal worden voorgesteld; deze openbaarmaking is thans vervangen door plaatsing in het *Belgisch Staatsblad*. In de opheffingsbepalingen van het Gerechtelijk Wetboek is artikel 18 evenwel vergeten.

Artikel 5 (oud art. 6).

In de tegenwoordige stand van de wetgeving is er in ieder krankzinnigengesticht een algemene voorlopige bewindvoerder, die zijn ambt vervult met betrekking tot de goederen van zieken voor wie geen bijzondere voorlopige bewindvoerder is benoemd. Sedert de inwerkingtreding van de wet van 7 mei 1973, wordt de algemene voorlopige bewindvoerder aangewezen door de vrederechter, onverschillig of het gaat om inrichtingen beheerd door openbare besturen dan wel om particuliere inrichtingen. Het ontwerp handhaaft het begrip « algemene voorlopige bewindvoerder met aanvullende opdracht ».

De algemene voorlopige bewindvoerder oefent zijn opdracht slechts uit ten aanzien van hen die in de inrichting worden gehouden; er is dus niet voorzien in een algemene maatregel tot bescherming van de goederen van de zieken die ter observatie worden opgenomen. De algemene voorlopige bewindvoerder heeft zich dus niet te mengen in het beheer van de goederen van de minderjarige, onbekwaamverklarde, onder het statuut van verlengde minderjarigheid geplaatste zieken, noch van degenen aan wie een voorlopige bewindvoerder wordt toegevoegd tijdens een procedure van onbekwaamverklaring.

§ 1, lid 1 en 3, en § 2 van het ontwerp zijn, behoudens enkele vormwijzigingen, overgenomen uit artikel 30 van de wetten van 18 juni 1850 en 28 december 1873 op de regeling voor de krankzinnigen, zoals het werd gewijzigd door de wet van 7 mei 1973.

Plusieurs commissaires estiment qu'il n'y a pas lieu d'attendre la décision de maintien dans l'établissement pour permettre à l'administrateur provisoire d'agir; il y a souvent, dès le moment de l'admission, des mesures urgentes et conservatoires à prendre; on ne peut toujours compter sur les membres de la famille et la désignation éventuelle d'un administrateur provisoire spécial peut demander un certain temps.

Se ralliant à ces considérations, votre Commission décide de permettre à l'administrateur provisoire de « prendre les mesures d'administration urgentes requises par la préservation des biens des malades mis en observation et qui n'auraient pas pris eux-mêmes les mesures nécessaires » au besoin en désignant un mandataire. La notion de « mis en observation » doit s'entendre au sens donné à la mise en observation par la loi relative à la protection de la personne des malades mentaux.

Article 6 (ancien art. 7).

Il constitue la reproduction de l'article 30bis des lois de 1850-1873 tel qu'il a été modifié par la loi du 7 mai 1973; il traite des comptes de l'administrateur provisoire général et des garanties qu'il peut être amené à fournir.

Article 7 (ancien art. 8).

Il traite de la fin des pouvoirs de l'administrateur provisoire général. Complétant les dispositions actuellement en vigueur, il précise que ces pouvoirs ne cessent qu'au moment de la sortie définitive du malade de l'établissement; la sortie à titre d'essai est donc sans effet sur l'exercice des pouvoirs de l'administrateur provisoire.

Votre Commission décide de maintenir la règle actuelle selon laquelle la fonction de l'administrateur provisoire prend fin à l'expiration d'un délai de trois ans, s'il n'est pas renommé à cette fonction.

Article 8 (ancien art. 9).

Cet article traite des pouvoirs de l'administrateur provisoire; ses deux premiers alinéas constituent la reproduction des deux premiers alinéas de l'article 31 de la loi de 1850 tel qu'il a été modifié par la loi du 7 mai 1973. *In fine* de l'alinéa 1er, le mot « indigents » est supprimé; depuis l'extension de l'assurance maladie-invalidité à l'hospitalisation des malades mentaux, des dispositions légales ou réglementaires régissent la prise en charge des frais d'entretien de ces malades, qu'ils soient ou non indigents.

Le texte du dernier alinéa du projet est nouveau: il permet au juge de paix d'autoriser l'administrateur provisoire à passer tous autres actes d'administration ou de disposition que demanderait la gestion des biens, par exemple: concéder la licence d'un brevet, voter dans les assemblées générales ordinaires ou extraordinaires de sociétés anonymes au moyen des actions dont le malade est propriétaire, etc. La Commis-

Verscheidene commissieleden menen dat er geen reden is om te wachten op de beslissing inzake verder verblijf in de inrichting om de voorlopige bewindvoerder te laten optreden; dadelijk na de opneming moeten er vaak reeds dringende en bewarende maatregelen worden genomen; men kan niet altijd rekenen op de familieleden en de eventuele aanwijzing van een bijzondere voorlopige bewindvoerder kan enige tijd duren.

Uw Commissie is het hiermede eens en beslist dat de voorlopige bewindvoerder dringende maatregelen van beheer kan nemen ter vrijwaring « van de belangen van de zieken die ter observatie zijn opgenomen en zelf niet de nodige maatregelen hebben genomen », zo nodig door een gemachtigde aan te wijzen. Het begrip « ter observatie opgenomen » heeft dezelfde betekenis als de wet betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke aan de opneming ter observatie geeft.

Artikel 6 (oud. art 7).

Dit artikel is een weergave van artikel 30bis van de wetten van 1850-1873, zoals gewijzigd bij de wet van 7 mei 1973; het handelt over de rekeningen van de voorlopige algemene bewindvoerder en de waarborgen die hij eventueel moet verstrekken.

Artikel 7 (oud art. 8).

Dit artikel handelt over het einde van de bevoegdheid van de algemene voorlopige bewindvoerder. Het vult de van kracht zijnde bepalingen aan en preciseert dat die bevoegdheid pas ophoudt wanneer de zieke voorgoed uit de inrichting is ontslagen; het ontslag bij wijze van proef heeft dus geen invloed op de bevoegdheid van de voorlopige bewindvoerder.

Uw Commissie besluit tot handhaving van de huidige regel volgens welke de bediening van de voorlopige bewindvoerder ophoudt na verloop van drie jaren, indien hij niet herbenoemd wordt.

Artikel 8 (oud art. 9).

Dit artikel heeft betrekking op de bevoegdheid van de voorlopige bewindvoerder; de twee eerste alinea's zijn een weergave van de twee eerste alinea's van artikel 31 van de wet van 1850, zoals gewijzigd bij de wet van 7 mei 1973. Het woord « behoeftige », op het einde van het eerste lid, wordt geschrapt; sedert de uitbreiding van de ziekte- en invaliditeitsverzekering tot de geesteszieken wordt de vergoeding van de onderhoudskosten voor die zieken, onverschillig of zij behoeftig zijn of niet, bij wet of verordening geregeld.

De tekst van het laatste lid van het ontwerp is nieuw: de vrederechter kan de voorlopige bewindvoerder machtigen alle andere daden van beheer of van beschikking te verrichten die voor het beheer van de goederen noodzakelijk zijn, zoals bijvoorbeeld: de licentie op een octrooi geven, meestemmen in de gewone of buitengewone algemene vergaderingen van naamloze vennootschappen op grond van aan-

sion considère que les pouvoirs de l'administrateur provisoire s'étendent déjà à tous les actes d'administration; on ne voit dès lors pas quels autres actes d'administration pourraient faire l'objet d'une autorisation spéciale du juge de paix. Les mots « d'administration ou » sont biffés.

Article 10 du projet.

Cet article permet au juge de paix de limiter les pouvoirs de l'administrateur provisoire spécial, laissant dès lors à la personne pourvue de cet administrateur provisoire une partie de sa capacité.

Certains commissaires s'inquiètent de cette disposition : la personne pourvue d'un administrateur provisoire spécial serait tout à la fois, présumée incapable de passer certains actes et reconnue capable d'en passer d'autres : n'y a-t-il pas là un danger réel pour les tiers de bonne foi ?

Le Ministre fait valoir que le fait de laisser au malade mental curable, la possibilité de poser certains actes simples peut avoir un effet psychologique favorable.

La Commission doute de cet effet; le malade ne sera-t-il pas amené fréquemment à devoir justifier de sa capacité en produisant une expédition du jugement ?

Le Ministre renonce à cet article du projet.

Article 9 (art. 11 du projet).

Le législateur de 1964 avait admis que, compte tenu de l'importance croissante des charges des administrateurs provisoires, il était justifié de prévoir pour eux une rémunération; mais le système imaginé à l'époque pour les administrateurs provisoires généraux et que devait organiser un arrêté royal, s'est révélé impraticable, à défaut de disposer des ressources nécessaires.

Depuis le dépôt du projet de loi, la matière a été réglée par la loi du 7 mai 1973 (art. 1er, 30ter) que reproduit le texte proposé par votre Commission. Celle-ci a toutefois tenu à préciser que la décision du juge de paix, fixant la rémunération de l'administrateur provisoire, doit être motivée.

Article 10 (art. 12 du projet).

Cet article reproduit sous une forme différente, la règle de l'article 34 des lois de 1850-1873 : La personne pourvue d'un administrateur provisoire est réputée incapable; il s'agit d'une présomption *juris tantum*, que peut seule invoquer cette personne. La charge de la preuve de la santé d'esprit est donc renversée.

Votre Commission n'a pas cru devoir étendre par analogie avec l'article 503 du Code civil relatif à l'interdiction, cette

delen van de zieke, enz. De Commissie meent, dat de voorlopige bewindvoerder reeds bevoegd is voor alle daden van beheer en ziet dan ook niet in voor welke andere daden van beheer de vrederechter een bijzondere machtiging zou kunnen geven. De woorden « van beheer of » worden geschrapt.

Artikel 10 van het ontwerp.

Volgens dit artikel kan de vrederechter de bevoegdheid van de bijzondere voorlopige bewindvoerder beperken, zodat de persoon aan wie deze voorlopige bewindvoerder is toegevoegd, een deel van zijn handelingsbekwaamheid behoudt.

Sommige commissieleden zijn verontrust door deze bepaling : de persoon aan wie een bijzondere voorlopige bewindvoerder is toegevoegd, zou tegelijk onbekwaam geacht worden om bepaalde handelingen te verrichten en bekwaam zijn om andere handelingen te verrichten : ligt hierin niet een werkelijk gevaar voor te goeder trouw zijnde derden ?

De Minister doet gelden dat de mogelijkheid voor een geneeslijke geesteszieke om eenvoudige rechtshandelingen te verrichten, een gunstige psychologische werking kan hebben.

De Commissie twijfelt hieraan; zal de zieke niet telkens weer verplicht zijn om van zijn handelingsbekwaamheid blijk te geven door overlegging van een uitgifte van het vonnis ?

De Minister ziet af van dit artikel van het ontwerp.

Artikel 9 (art. 11 van het ontwerp).

Volgens de wetgever van 1964 maakte de groeiende omvang van de lasten van de voorlopige bewindvoerder de toekenning van een bezoldiging aannemelijk; maar het systeem dat destijds bedacht werd voor de algemene voorlopige bewindvoerders en dat bij koninklijk besluit moest worden ingevoerd, is ontoepasbaar gebleken omdat de nodige middelen niet voorhanden waren.

Inmiddels is na de indiening van het ontwerp op dit punt een regeling getroffen door de wet van 7 mei 1973; het desbetreffende artikel 1, 30ter van die wet is overgenomen in de tekst van uw Commissie. Deze heeft echter nader bepaald dat de beslissing van de vrederechter, waarbij aan de voorlopige bewindvoerder een bezoldiging wordt toegekend, met redenen moet worden omkleed.

Artikel 10 (art. 12 van het ontwerp).

Dit artikel bevat in een andere vorm de regel die voorkomt in artikel 34 van de wetten van 1850-1873 : degene aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd, wordt onbekwaam geacht; het gaat hier om een vermoeden *juris tantum*, waarop alleen die persoon zich kan beroepen. De last om te bewijzen dat men gezond van geest is, wordt dus omgekeerd.

Uw Commissie heeft het niet nodig gevonden dit vermoeden, naar analogie van artikel 503 van het Burgerlijk Wet-

présomption aux actes posés avant la désignation de l'administrateur provisoire ou le maintien du malade dans l'établissement. Le droit commun sera donc applicable; ce sera à l'intéressé ou à ses héritiers à prouver que l'acte incriminé est nul par vice de consentement.

Article 11 (art. 13 du projet).

Cet article traite de la prescription des actions en nullité des actes passés par la personne pourvue d'un administrateur provisoire.

Un commissaire propose de supprimer le renvoi à l'article 1304 du Code civil et de fixer dans le texte même du projet le délai de prescription : dix ans.

Un échange de vues a lieu sur la fixation du point de départ du délai. Deux opinions opposées ont été exprimées. Il faut maintenir la règle de l'article 34 de la loi de 1850, lui-même inspiré de l'article 1304 de Code civil et ne faire courir le délai qu'à partir du moment où cesse l'incapacité présumée; ce sera donc à la sortie définitive de l'établissement pour la personne dont les biens sont gérés par un administrateur provisoire général; ce sera à la date où le jugement mettant fin à la mission de l'administrateur provisoire spécial sera passé en force de chose jugée.

Dans le même esprit, il est proposé de compléter l'article par une disposition suspendant la prescription de l'action en nullité des actes passés avant la période où les biens sont gérés par un administrateur provisoire, pendant la durée de cette gestion. D'autres se préoccupant davantage de la sécurité des tiers, constatent que le report du point de départ de la prescription ou la suspension de celle-ci jusqu'à la fin du séjour dans un service psychiatrique, créent un climat d'insécurité, des actes pouvant être annulés de nombreuses années après qu'ils ont été passés et même après l'expiration du délai de la prescription trentenaire.

Ils proposent de ramener le délai de prescription à cinq ans, à dater de la date de l'acte. En contrepartie, l'intéressé ou ses héritiers pourraient réclamer après l'expiration du délai de cinq ans, mais au plus tard dans les trente ans de la date de l'acte, au cocontractant de mauvaise foi, des dommages et intérêts à raison du préjudice subi.

Il leur incomberait évidemment de prouver cette mauvaise foi, ainsi que la réalité et l'importance du préjudice.

Votre Commission s'est ralliée à ce dernier point de vue et a adopté le texte suivant :

« Article 11. — L'action en nullité fondée sur l'article précédent se prescrit par cinq ans, à compter de la date de l'acte.

» Le même délai de prescription s'applique à l'action en nullité des actes passés par une personne avant qu'elle ne

boek betreffende de onbekwaamverklaring, uit te breiden tot de handelingen verricht vóór de aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder of het verder verblijf in de inrichting. Hier zal dus het gemeen recht gelden; de belanghebbende of zijn erfgenamen zullen moeten bewijzen dat de gewraakte handeling nietig is door gebrek aan instemming.

Artikel 11 (art. 13 van het ontwerp).

Dit artikel handelt over de verjaring van de vorderingen tot nietigverklaring van handelingen verricht door degenen aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd.

Een commissielid stelt voor de verwijzing naar artikel 1304 van het Burgerlijk Wetboek te schrappen en de verjarings-termijn — tien jaar — vast te stellen in de tekst van het ontwerp zelf.

Er wordt van gedachten gewisseld over de vraag wanneer de termijn zal beginnen te lopen. Twee meningen staan hier tegenover elkaar. De enen willen dat de regel van artikel 34 van de wet van 1850, zelf geïnspireerd op artikel 1304 van het Burgerlijk Wetboek, gehandhaafd blijft en dat de termijn eerst zou ingaan op het ogenblik dat de vermoede onbekwaamheid ophoudt; dit zal dus zijn bij het definitief ontslag uit de inrichting, voor degene wiens goederen worden beheerd door een algemene voorlopige bewindvoerder, het zal zijn op de dag waarop het vonnis tot beëindiging van de opdracht van de bijzondere voorlopige bewindvoerder in kracht van gewijsde gaat.

In dezelfde geest wordt voorgesteld aanvullend te bepalen dat de verjaring van de vordering tot nietigverklaring van de handelingen van vóór de tijd dat de goederen onder het beheer staan van een voorlopige bewindvoerder, zal worden geschorst zolang dat beheer duurt. Andere commissieleden denken veeleer aan de rechtszekerheid van derden en merken op dat een verschuiven van de aanvang van de verjaring dan wel de schorsing van de verjaring tot het einde van het verblijf in een psychiatrische dienst, een klimaat van onzekerheid scheppen, doordat bepaalde handelingen jaren nadien, zelfs na verloop van de dertigjarige verjaringstermijn, kunnen worden vernietigd.

Zij stellen voor de verjaringstermijn te verkorten tot 5 jaar, met ingang van het tijdstip van de handeling. De betrokkene of zijn erfgenamen zouden echter, na verloop van de termijn van 5 jaar, maar uiterlijk binnen 30 jaar na het tijdstip van de handeling, vergoeding van de geleden schade kunnen vorderen van de medecontractant die te kwader trouw is geweest.

Zij zouden die kwade trouw natuurlijk moeten bewijzen, evenals de werkelijkheid en de omvang van de schade.

Uw Commissie heeft zich met dit standpunt verenigd en de volgende tekst aangenomen.

« Artikel 11. — De vordering tot nietigverklaring op grond van het voorgaande artikel verjaart door verloop van vijf jaren met ingang van het tijdstip van de handeling.

» Dezelfde verjaringstermijn geldt voor de vordering tot nietigverklaring van de handelingen die iemand heeft verricht

soit pourvue d'un administrateur provisoire spécial ou maintenue dans un service psychiatrique.

» Toutefois, nonobstant l'expiration de ce délai, l'intéressé ou ses héritiers pourront réclamer au contractant de mauvaise foi, des dommages et intérêts à raison du préjudice subi. »

Article 12 (ancien art. 14).

Le texte du projet a été complété pour ajouter aux significations, les notifications.

Il est complété d'un second alinéa prévoyant que « seront également faites à la personne pourvue d'un administrateur les notifications prévues par la loi sur la protection de la personne des malades mentaux, ainsi que les significations et notifications que réclame toute action concernant l'état des personnes ».

Il suffira donc, contrairement à la pratique actuelle, que les significations et notifications, spécialement pour ce qui concerne les biens de la personne placée sous administration provisoire, soient faites à l'administrateur. Toutefois, compte tenu du caractère personnel des actions dont il est question à l'alinéa précédent, les significations et notifications qu'elles entraînent devront également être faites à la personne placée sous administration provisoire.

Article 13 (texte nouveau).

Certains commissaires sont préoccupés de l'incertitude juridique qui pourrait naître du fait que des personnes dont les biens continuent à être gérés par un administrateur provisoire général et sont dès lors présumées incapables, peuvent néanmoins circuler librement, durant la période de postcure. Ils souhaiteraient voir organiser un système de publicité, de nature à informer les tiers de la mise sous administration provisoire et de la levée de cette mesure.

Diverses solutions sont proposées :

Par analogie à ce que prévoit l'article 4 du texte proposé par la Commission pour l'administrateur provisoire spécial, l'administrateur provisoire général serait tenu de faire publier au *Moniteur belge*, un avis chaque fois qu'un malade mental ferait l'objet d'une mesure de maintien dans un service psychiatrique ou obtiendrait la levée définitive de cette mesure.

Certains membres préféreraient remplacer la publication au *Moniteur belge* par une mention à opérer dans les registres des conservateurs des hypothèques en marge des titres de propriété de chacun des immeubles que possède le malade.

On fait observer que, si cette publicité protège le patrimoine immobilier, elle n'empêche pas le malade en régime de postcure, de disposer de ses biens meubles et de s'engager

voór de tijd dat hem een bijzonder voorlopig bewindvoerder werd toegevoegd of dat hij in een psychiatrische dienst werd gehouden.

» De belanghebbende of zijn erfgenamen kunnen echter ook na verloop van die termijn, vergoeding van geleden schade vorderen van een medecontractant die te kwader trouw was. »

Artikel 12 (oud art. 14).

De tekst van het ontwerp werd aangevuld in die zin dat aan de betekeningen de kennisgevingen zijn toegevoegd.

Hij werd ook aangevuld met een tweede lid, luidende : « De kennisgevingen, voorgedragen in de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke, evenals de betekeningen en kennisgevingen in verband met vorderingen betreffende de staat van de personen, worden echter ook gedaan aan de persoon aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd ».

Het zal dus voldoende zijn dat, in tegenstelling met de tegenwoordige praktijk, de betekeningen en kennisgevingen, vooral ten aanzien van de goederen van de onder voorlopige bewindvoering geplaatste persoon worden gedaan aan de bewindvoerder. Gelet op de persoonlijke aard van de vorderingen waarvan sprake is in het vorige lid, moeten de betekeningen en kennisgevingen waartoe zij aanleiding geven, ook worden gedaan aan de onder voorlopige bewindvoering geplaatste persoon.

Artikel 13 (nieuwe tekst).

Sommige commissieleden zijn bezorgd over de rechtsonzekerheid die zou kunnen ontstaan uit het feit dat personen wier goederen verder door een algemene voorlopige bewindvoerder worden beheerd en die derhalve vermoed worden handelingsonbekwaam te zijn, zich niettemin vrijelijk kunnen bewegen tijdens de nazorgperiode. Zij zouden gaarne zien dat er een systeem van openbaarmaking werd ingevoerd, zodat derden worden ingelicht over het onder voorlopige bewindvoering plaatsen en over de opheffing van die maatregel.

Er worden verschillende oplossingen voorgesteld :

Naar analogie van hetgeen in artikel 4 van de tekst van de Commissie wordt voorgesteld ten aanzien van de bijzondere voorlopige bewindvoerder, zou de algemene voorlopige bewindvoerder in het *Belgisch Staatsblad* een bericht moeten doen plaatsen wanneer een geesteszieke in een psychiatrische dienst wordt gehouden of wanneer hij definitieve opheffing van die maatregel verkrijgt.

Sommige commissieleden zouden het bericht in het *Belgisch Staatsblad* liever vervangen door een vermelding in de registers van de hypotheekbewaarders, en wel op de kant van de eigendomstitels voor elk onroerend goed dat de zieke bezit.

Opgemerkt wordt dat deze openbaarmaking het onroerend vermogen weliswaar beschermt, maar de zieke tijdens een nazorgperiode niet verhindert over zijn roerende goe-

vis-à-vis de tiers. Au surplus, les inscriptions et radiations dans les registres de la conservation des hypothèques ne sont effectuées que sur le vu d'actes authentiques; les décisions des médecins maintenant un malade dans un service psychiatrique ou constatant la levée de cette mesure à l'issue d'une période de postcure n'ont évidemment pas ce caractère. Le système proposé serait compliqué à appliquer et pourrait entraîner des frais, parfois hors de proportion avec les risques contre lesquels d'aucuns veulent se garantir.

On propose également la tenue au greffe du tribunal de première instance, d'un registre spécial où seraient inscrites à leur date, les décisions de maintien et de levée de cette mesure.

L'idée d'une inscription sur la carte d'identité du malade est écartée, cette inscription pouvant, de l'avis des médecins du Ministère de la Santé publique, avoir un caractère traumatisant pour un malade en voie de guérison.

En conclusion de cette discussion, votre Commission constate que depuis de nombreuses années, des malades colloqués sortent à l'essai et circulent dès lors librement, sans qu'à la connaissance des membres de la Commission, cela ait donné lieu à des abus.

A toutes fins utiles, elle décide de confier au Roi, le soin de prendre les mesures de publicité que l'expérience de la nouvelle loi ferait apparaître comme nécessaires.

Elle adopte le texte suivant :

« Article 13. — Le Roi décrète les mesures de publicité à prendre dans l'intérêt des tiers. »

Article 14 (ancien art. 15).

Cet article qui dispense de la signature d'un avocat les requêtes prévues par le projet de loi, est adopté sans discussion.

Article 15 (texte nouveau).

Il est apparu au cours de la discussion du projet de loi que pour tenir compte de l'abandon des concepts « colloqués ou séquestrés », il convenait de remplacer ces mots dans le texte de l'article 838 du Code civil par l'expression suivante : « personnes pourvues d'un administrateur provisoire ».

Articles 16 et 17.

La Commission a adopté sans discussion, avec toutefois quelques modifications de vocabulaire, les articles du projet qui adaptent à la législation nouvelle, certaines dispositions de la loi hypothécaire et du Code judiciaire.

deren te beschikken en zich jegens derden te verbinden. Bovendien geschieden de inschrijvingen en doorhalingen in de registers van de hypotheekbewaarder slechts aan de hand van authentieke akten; een beslissing van de geneesheer waarbij een zieke in een psychiatrische dienst wordt gehouden of de opheffing van die maatregel na een nazorgperiode wordt vastgesteld, heeft dat karakter uiteraard niet. De voorgestelde regeling zou moeilijk toe te passen zijn en mogelijk ook kosten veroorzaken die soms niet in verhouding staan tot de risico's waartegen sommigen zich willen beschermen.

Voorgesteld wordt ook dat ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg een bijzonder register zou worden gehouden waarin de beslissingen tot handhaving en tot opheffing van die maatregel zouden worden ingeschreven volgens hun datum.

Het denkbeeld van een vermelding op de identiteitskaart van de zieke wordt ter zijde geschoven, daar zulks, naar het oordeel van de geneesheren van het Ministerie van Volksgezondheid traumatiserend zou kunnen inwerken op een zieke die aan het genezen is.

Tot besluit van deze bespreking stelt uw Commissie vast dat geplaatste zieken al jaren lang de inrichting op proef verlaten en dus vrijelijk kunnen komen en gaan zonder dat dit, naar het weten van de commissieleden, aanleiding heeft gegeven tot misbruik.

Zij besluit, tot al wat dienen kan, de Koning te belasten met de zorg om de maatregelen van openbaarmaking te nemen die de ervaring met de nieuwe wetgeving noodzakelijk mocht doen blijken.

Zij neemt de volgende tekst aan :

« Artikel 13. — De Koning bepaalt de maatregelen van openbaarmaking die in het belang van derden moeten worden genomen. »

Artikel 14 (oud art. 15).

Volgens dit artikel behoeven verzoekschriften, als bedoeld in het ontwerp, niet te worden ondertekend door een advocaat. Het wordt zonder bespreking aangenomen.

Artikel 15 (nieuwe tekst).

Bij de bespreking van het ontwerp is gebleken dat begrippen « in een gesticht geplaatste of ten huize afgezonderde krankzinnigen », waarvan thans wordt afgezien, in de tekst van artikel 838 van het Burgerlijk Wetboek liever vervangen zouden moeten worden door : « personen aan wie een voorlopige bewindvoerder is toegevoegd ».

Artikelen 16 en 17.

De Commissie heeft zonder bespreking, behoudens enkele terminologische wijzigingen, de artikelen aangenomen waarbij enige bepalingen van de hypotheekwet en van het Gerechtelijk Wetboek aan de nieuwe wetgeving worden aangepast.

Il s'est avéré nécessaire de compléter également l'article 628 du Code judiciaire qui traite de la compétence du juge de paix.

Cet amendement au texte primitif fait l'objet du 3 de l'article 17, les numéros 3, 4, 5, 6 et 7 devenant respectivement 4, 5, 6, 7 en 8.

Articles 18 et 19 (textes nouveaux).

Ces textes introduisent dans le Code de l'enregistrement et dans celui des droits de timbre des dispositions permettant d'enregistrer et d'exempter du droit de timbre les jugements et arrêts rendus et les actes établis en exécution des dispositions du projet de loi.

Article 20 (ancien art. 18).

La disposition abrogatoire que contenait l'article 18 du projet est complétée d'une référence à la loi du 7 mai 1973 qui a modifié celle du 18 juin 1850.

Article 21 (ancien art. 19).

La Commission a estimé préférable de laisser au Roi de décider de la date d'entrée en vigueur de la loi.

**

Le projet ainsi amendé est adopté à l'unanimité.

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. HAMBYE.

Le Président,
M.-A. PIERSON.

Het is noodzakelijk gebleken ook artikel 628 van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de bevoegdheid van de vrederechter, aan te vullen.

Dit amendement op de oorspronkelijke tekst is het 3 van artikel 17 geworden; de nummers 3, 4, 5, 6 en 7 worden respectievelijk 4, 5, 6, 7 en 8.

Artikelen 18 en 19 (nieuwe tekst).

Met deze teksten worden in het Wetboek van registratierechten en in dat van de zegelrechten bepalingen ingevoegd waardoor het mogelijk wordt de vonnissen en arresten alsmede de akten, opgemaakt ter uitvoering van het ontwerp, vrij te stellen van het registratierecht en het zegelrecht.

Artikel 20 (oud art. 18).

De opheffingsbepaling in artikel 18 van het ontwerp wordt aangevuld met een verwijzing naar de wet van 7 mei 1973 die de wet van 18 juni 1850 heeft gewijzigd.

Artikel 21 (oud art. 19).

De Commissie vond het verkieslijk door de Koning te laten bepalen op welke datum de wet in werking zal treden.

**

Het aldus geamendeerde ontwerp is aangenomen met algemene stemmen.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
J. HAMBYE.

De Voorzitter,
M.-A. PIERSON.

TEXTE PRESENTE
PAR LA COMMISSION.

CHAPITRE I.

Champ d'application de la loi.

ARTICLE 1er.

La personne qui a atteint l'âge de vingt et un ans, qui n'est ni interdite, ni pourvue d'un administrateur provisoire en application de l'article 1246 du Code judiciaire, ni placée sous statut de minorité prolongée et qui en raison de l'altération même temporaire de ses facultés mentales ou de l'altération durable de sa condition physique, est hors d'état de gérer ses biens, peut être pourvue d'un administrateur provisoire.

CHAPITRE II.

De l'administrateur provisoire spécial.

ART. 2.

§ 1er. A sa demande, à celle de son conjoint, d'un de ses parents, alliés ou créanciers, du médecin traitant ou sur la réquisition du procureur du Roi, la personne visée à l'article 1er peut être pourvue d'un administrateur provisoire spécial par le juge de paix du lieu de son domicile.

Le juge peut prendre cette mesure d'office lorsqu'il est saisi par une autre personne que le malade de la requête prévue à l'article 3, § 1er, de la loi relative à la protection de la personne des malades mentaux.

La demande est accompagnée d'un certificat médical, n'ayant pas plus de quinze jours de date, attestant que cette personne se trouve dans une des situations décrites à l'article premier.

Le juge de paix s'entoure de tous renseignements utiles, il peut désigner un médecin dont il détermine la mission. Il doit demander un certificat médical lorsque le requérant, créancier du malade, n'a pu joindre ce certificat à sa requête.

Il entend la personne faisant l'objet de la demande, son conjoint, ses proches parents et toute personne qu'il estime apte à le renseigner.

§ 2. Si la personne faisant l'objet de la demande a institué un mandataire pour la gestion de ses biens et que le juge de paix l'estime capable de remplir la mission d'administrateur provisoire, il peut le désigner en cette qualité.

Dans les autres cas, le juge de paix désigne l'administrateur provisoire spécial, en tenant compte de la nature du

TEKST VOORGESTELD
DOOR DE COMMISSIE.

HOOFDSTUK I.

Werkingsfeer van de wet.

ARTIKEL 1.

Een voorlopig bewindvoerder kan worden toegevoegd aan hem die de leeftijd van eenentwintig jaar heeft bereikt, die niet onbekwaam is verklaard, aan wie geen voorlopig bewindvoerder is toegevoegd met toepassing van artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek of die niet het statuut van verlengde minderjarigheid heeft verkregen en die wegens een, zij het tijdelijke, verzwakking van zijn geestvermogens of een langdurige verzwakking van zijn lichaamsgesteldheid buiten staat is zijn goederen te beheren.

HOOFDSTUK II.

De bijzondere voorlopige bewindvoerder.

ART. 2.

§ 1. Aan de in artikel 1 bedoelde persoon kan, op eigen verzoek, op verzoek van zijn echtgenoot, van een van zijn bloedverwanten, aanverwanten of schuldeisers, van de behandelende geneesheer, dan wel op vordering van de procureur des Konings, een bijzonder voorlopig bewindvoerder worden toegevoegd door de vrederechter van zijn woonplaats.

De rechter kan die maatregel ambtshalve nemen, wanneer een ander persoon dan de zieke bij hem een verzoek heeft ingediend als bedoeld in artikel 3, § 1, van de wet betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke.

Bij het verzoek wordt een geneeskundige verklaring gevoegd die ten hoogste vijftien dagen oud is en bevestigt dat die persoon zich bevindt in een van de toestanden beschreven in artikel 1.

De vrederechter wint alle dienstige inlichtingen in; hij kan een geneesheer aanwijzen, wiens opdracht hij omschrijft. Hij moet een geneeskundige verklaring vragen indien de verzoeker een schuldeiser van de zieke is en een dergelijke verklaring niet bij zijn verzoek heeft kunnen voegen.

Hij hoort de persoon op wie het verzoek betrekking heeft, diens echtgenoot, naaste bloedverwanten en ieder die hij geschikt acht om hem in te lichten.

§ 2. Indien degene op wie het verzoek betrekking heeft, een lasthebber heeft aangesteld voor het beheer van zijn goederen, die door de vrederechter bekwaam wordt geacht de opdracht van voorlopig bewindvoerder te vervullen, kan de vrederechter hem in die hoedanigheid aanwijzen.

In de andere gevallen wijst de vrederechter de bijzondere voorlopige bewindvoerder aan, met inachtneming van de aard

patrimoine à gérer. Cette désignation met fin aux mandats conférés par le malade.

§ 3. Les dispositions du Code civil sur les causes qui dispensent de la tutelle, sur les incapacités, les exclusions, les destitutions et les comptes des tuteurs, ainsi que celles de la loi du 16 novembre 1851, sur les garanties à fournir par eux sont applicables à l'administrateur provisoire spécial.

ART. 3.

L'administrateur provisoire spécial est désigné pour un terme de trois ans. Ce terme peut être renouvelé, notamment à la demande de l'administrateur.

Le juge de paix peut mettre fin à la mission de l'administrateur provisoire spécial à la requête de la personne dont il gère les biens, de son conjoint, d'un parent, d'un allié ou du procureur du Roi.

La mission de l'administrateur provisoire spécial cesse de plein droit en cas d'interdiction de la personne dont il gère les biens, de désignation d'un administrateur provisoire en vertu de l'article 1246 du Code judiciaire ou de son placement sous statut de minorité prolongée.

ART. 4.

Les règles relatives à la signification et à la publicité des décisions en matière d'interdiction, prévues aux articles 1250 et 1253 du Code judiciaire, sont applicables à la décision de désignation d'un administrateur provisoire spécial.

Toutefois, en cas de désignation d'office par le juge ou à la demande du malade ou sur réquisition du procureur du Roi, la décision sera notifiée par le greffier.

CHAPITRE III.

De l'administrateur provisoire général.

ART. 5.

§ 1er. Le responsable de la gestion d'un service psychiatrique est tenu de demander, par requête adressée au juge du lieu de la situation du service, la désignation d'un administrateur provisoire général qui exercera de plein droit ses fonctions à l'égard des personnes maintenues dans le service et qui ne seraient pas pourvues d'un administrateur provisoire spécial. Il doit de même faire désigner un administrateur provisoire général en remplacement de celui qui serait définitivement ou temporairement dans l'impossibilité de s'acquitter de ses fonctions.

L'administrateur provisoire général est compétent pour prendre les mesures d'administration urgentes requises pour

van het te beheren vermogen. Die aanwijzing maakt een eind aan de lastgeving door de zieke.

§ 3. De bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de redenen die van de voogdij vrijstellen, betreffende de onbekwaamheid van de voogd, de uitsluiting en de ontzetting van de voogdij en de voogdijrekeningen, alsmede de bepalingen van de wet van 16 november 1851 betreffende de door de voogd te verstrekken waarborgen zijn toepasselijk op de bijzondere voorlopige bewindvoerder.

ART. 3.

De bijzondere voorlopige bewindvoerder wordt aangewezen voor een termijn van drie jaar. Die termijn kan worden vernieuwd, met name op verzoek van de bewindvoerder.

De vrederechter kan aan de opdracht van de bijzondere voorlopige bewindvoerder een eind maken op verzoek van degene wiens goederen hij beheert, van diens echtgenoot, van een bloed- of aanverwant of van de procureur des Koning.

De opdracht van de bijzondere voorlopige bewindvoerder eindigt van rechtswege wanneer degene wiens goederen hij beheert, onbekwaamverklaard wordt, wanneer hem een voorlopig bewindvoerder wordt toegevoegd krachtens artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek of wanneer de zieke het statuut van verlengde minderjarigheid heeft verkregen.

ART. 4.

De regels betreffende de betekening en de openbaarmaking van de beslissingen inzake onbekwaamverklaring, bepaald in de artikelen 1250 en 1253 van het Gerechtelijk Wetboek, vinden toepassing op de beslissing tot aanwijzing van een bijzonder voorlopig bewindvoerder.

In geval van aanwijzing van ambtswege door de rechter of op verzoek van de zieke dan wel op vordering van de procureur des Konings wordt van de beslissing evenwel kennis gegeven door de griffier.

HOOFDSTUK III.

De algemene voorlopige bewindvoerder.

ART. 5.

§ 1. Hij die verantwoordelijk is voor het beheer van een psychiatrische dienst is gehouden, bij verzoekschrift gericht aan de vrederechter van de plaats waar de dienst gevestigd is, de aanwijzing te vragen van een algemeen voorlopig bewindvoerder die van rechtswege zijn bediening uitoefent ten aanzien van hen die in de dienst worden gehouden en niet voorzien zijn van een bijzonder voorlopig bewindvoerder. Hij moet eveneens een algemeen voorlopig bewindvoerder doen aanwijzen ter vervanging van degene die voorgoed of tijdelijk in de onmogelijkheid verkeert zijn taak te vervullen.

De algemene voorlopige bewindvoerder is bevoegd de dringende maatregelen van beheer te nemen die vereist zijn

la préservation des intérêts des malades mis en observation dans le service et qui n'auraient pas pris eux-mêmes les mesures nécessaires.

Les dispositions du Code civil sur les causes qui dispensent de la tutelle, sur les incapacités, les exclusions, les destitutions et les comptes des tuteurs sont applicables à l'administrateur provisoire général.

§ 2. Ne peuvent être nommés administrateur provisoire général, le propriétaire ou les personnes participant à l'administration, à la direction, à la gestion du service psychiatrique, ainsi que de l'hôpital dans lequel ce service est éventuellement incorporé.

ART. 6.

Le juge de paix en désignant un administrateur provisoire général décide à quelles dates de l'année, celui-ci sera tenu de lui soumettre des états de situation de sa gestion. Il peut en outre, s'il y a lieu, exiger de l'administrateur provisoire général des garanties, soit au moment de la désignation, soit en cours de la fonction. Avec l'accord du juge de paix, ces garanties pourront être fournies par le propriétaire ou le responsable de la gestion du service auprès duquel l'administrateur provisoire exerce ses fonctions.

ART. 7.

Les fonctions de l'administrateur provisoire général prennent fin à l'expiration d'un terme de trois ans. Ce terme peut être renouvelé, même à la demande de l'intéressé.

Les pouvoirs conférés à l'administrateur provisoire cessent de plein droit à l'égard d'un malade, dès que la levée de la mesure de maintien, prise à son égard, sera devenue définitive.

Ils cessent également si le malade est déclaré interdit, placé sous statut de minorité prolongée ou pourvu d'un administrateur provisoire en vertu de l'article 1246 du Code judiciaire ou de l'article 2 de la présente loi.

CHAPITRE IV.

Dispositions communes.

ART. 8.

L'administrateur provisoire procède au recouvrement des créances et à l'acquittement des dettes. Dans les limites des revenus de la personne dont il gère les biens, l'administrateur règle les frais d'entretien et de traitement mis et demeurant à la charge du malade et met à la disposition de celui-ci les sommes qu'il juge nécessaires à l'amélioration de son sort, le tout sans préjudice des dispositions légales et réglementaires relatives à la prise en charge des frais d'entretien des malades.

voor de vrijwaring van de belangen van de zieken die ter observatie in de dienst zijn opgenomen en zelf niet de nodige maatregelen hebben genomen.

De bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de redenen die van de voogdij vrijstellen, betreffende de onbekwaamheid van de voogd, de uitsluiting en de ontzetting van de voogdij en de voogdijrekeningen zijn toepasselijk op de algemene voorlopige bewindvoerder.

§ 2. Tot algemeen voorlopig bewindvoerder kunnen niet worden benoemd de eigenaar of de personen die deelnemen aan de administratie, de leiding of het beheer van de psychiatrische dienst en van het ziekenhuis waartoe die dienst eventueel behoort.

ART. 6.

Bij de benoeming van een algemeen voorlopig bewindvoerder beslist de vrederechter op welke tijdstippen van het jaar deze gehouden is hem een staat van zijn beheer over te leggen. Hij kan bovendien, indien daartoe grond bestaat, van de algemene voorlopige bewindvoerder waarborgen eisen, hetzij bij zijn benoeming, hetzij gedurende de uitoefening van zijn bediening. Met instemming van de vrederechter kunnen die waarborgen worden verstrekt door de eigenaar of door degene die verantwoordelijk is voor het beheer van de dienst waarbij de voorlopige bewindvoerder zijn bediening uitoefent.

ART. 7.

De taak van de algemene voorlopige bewindvoerder neemt een einde na verloop van drie jaren. Die termijn kan worden vernieuwd, zelfs op verzoek van de belanghebbende.

De bevoegdheid van de algemene voorlopige bewindvoerder neemt van rechtswege ten aanzien van een zieke een einde, zodra de opheffing van de te zijnen opzichte genomen opnemingsmaatregel definitief is geworden.

Zij neemt eveneens een einde wanneer de zieke onbekwaamverklaard wordt, het statuut van verlengde minderjarigheid heeft verkregen of wanneer hem een voorlopig bewindvoerder toegevoegd is overeenkomstig artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek of artikel 2 van deze wet.

HOOFDSTUK IV.

Gemeenschappelijke bepalingen.

ART. 8.

De voorlopige bewindvoerder int de schuldvorderingen en betaalt de schulden. Binnen de perken van de inkomsten van de persoon wiens goederen hij beheert, betaalt de bewindvoerder de kosten van onderhoud en behandeling die ten laste van de zieke zijn gebracht en blijven, en stelt hij ter beschikking van de zieke de bedragen die hij nodig acht voor de verbetering van zijn lot, een en ander onverminderd hetgeen bij wet en verordening bepaald is omtrent de vergoeding van de kosten van onderhoud van de zieken.

L'administrateur provisoire passe les baux qui ne pourront, sous réserve des dispositions concernant les baux à ferme et les baux commerciaux, excéder trois ans; il représente en justice comme défendeur la personne dont il gère les biens; il la représente dans les ventes et partages prévus aux articles 1187, 1206 et 1225 du Code judiciaire; en vertu d'une autorisation spéciale du juge de paix du domicile de cette personne, il peut vendre ses biens meubles, la représenter en justice comme demandeur; il peut enfin aux conditions prescrites par les articles 457, 458 et 461 du Code civil et 1186 du Code judiciaire, répudier une succession, emprunter et consentir hypothèque pour payer des dettes et aliéner des immeubles appartenant exclusivement à cette personne.

Si la gestion des biens de cette personne l'exige, les pouvoirs de l'administrateur provisoire peuvent, sur requête adressée par lui au juge de paix, être étendus à d'autres actes de disposition que le jugement précise.

ART. 9.

Par décision motivée, le juge de paix alloue à l'administrateur provisoire une rémunération dont le montant ne peut dépasser 5 p.c. des revenus de la personne dont il gère les biens.

Il peut en outre sur présentation d'états motivés, lui allouer des honoraires en fonction des devoirs exceptionnels accomplis.

ART. 10.

La personne dont les biens sont gérés par un administrateur provisoire général ou spécial est, sauf preuve contraire, réputée se trouver dans l'impossibilité d'exprimer sa volonté.

Le cocontractant de cette personne ne peut toutefois invoquer le vice ou le défaut de consentement de celle-ci.

ART. 11.

L'action en nullité fondée sur l'article précédent se prescrit par cinq ans, à compter de la date de l'acte.

Le même délai de prescription s'applique à l'action en nullité des actes passés par une personne avant qu'elle ne soit pourvue d'un administrateur provisoire spécial ou maintenue dans un service psychiatrique.

Toutefois, nonobstant l'expiration de ce délai, l'intéressé ou ses héritiers pourront réclamer au cocontractant de mauvaise foi, des dommages et intérêts à raison du préjudice subi.

De voorlopige bewindvoerder sluit de huurovereenkomsten waaraan de duur, behoudens de bepalingen betreffende pacht en handelshuur, drie jaar niet mag te boven gaan; hij vertegenwoordigt de persoon wiens goederen hij beheert, in rechte als verweerder; hij vertegenwoordigt hem in de verkopen en verdelingen bepaald in de artikelen 1187, 1206 en 1225 van het Gerechtelijk Wetboek; hij kan, met bijzondere machtiging van de vrederechter van de woonplaats van die persoon, zijn roerende goederen verkopen en hem in rechte als eiser vertegenwoordigen; ten slotte kan hij, onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 457, 458 en 461 van het Burgerlijk Wetboek en 1186 van het Gerechtelijk Wetboek, een nalatenschap verwerpen, een lening aangaan en een hypotheek toestaan om schulden te betalen en onroerende goederen vervreemden welke uitsluitend aan die persoon toebehoren.

Indien het beheer van de goederen van die persoon zulks vergt, kan de bevoegdheid van de voorlopige bewindvoerder, op diens verzoek aan de vrederechter, worden uitgebreid tot andere daden van beschikking die in het vonnis nader worden bepaald.

ART. 9.

De vrederechter kent aan de voorlopige bewindvoerder, bij een met redenen omklede beslissing, een bezoldiging toe waarvan het bedrag niet hoger mag zijn dan 5 pct. van de inkomsten van de persoon wiens goederen hij beheert.

Hij kan hem bovendien, na overlegging van met redenen omklede staten, honoraria toekennen in verhouding tot de vervulde buitengewone ambtsverrichtingen.

ART. 10.

De persoon waaraan de goederen door een algemeen of bijzonder voorlopig bewindvoerder worden beheerd, wordt, behoudens tegenbewijs, geacht in de onmogelijkheid te verkeren zijn wil te kennen te geven.

De medecontractant van die persoon kan evenwel een gebrek in diens toestemming of het ontbreken van die toestemming niet inroepen.

ART. 11.

De vordering tot nietigverklaring op grond van het voorgaande artikel verjaart door verloop van vijf jaren met ingang van het tijdstip van de handeling.

Dezelfde verjaringstermijn geldt voor de vordering tot nietigverklaring van de handelingen die iemand heeft verricht vóór de tijd dat hem een bijzonder voorlopig bewindvoerder werd toegevoegd of dat hij in een psychiatrische dienst werd gehouden.

De belanghebbende of zijn erfgenamen kunnen echter ook na verloop van die termijn vergoeding van geleden schade vorderen van een medecontractant die te kwader trouw was.

ART. 12.

Les significations et notifications à faire aux personnes pourvues d'un administrateur sont faites à ce dernier à son domicile ou à sa résidence.

Toutefois, seront également faites à la personne pourvue d'un administrateur provisoire les notifications prévues par la loi sur la protection de la personne des malades mentaux ainsi que les significations et notifications que réclame toute action concernant l'état des personnes.

ART. 13.

Le Roi décrète les mesures de publicité à prendre dans l'intérêt des tiers.

ART. 14.

Par dérogation aux articles 1026 et 1027 du Code judiciaire, les requêtes écrites visées par la présente loi peuvent être signées et présentées par le requérant.

CHAPITRE V.

Dispositions modificatives.

ART. 15.

Dans l'article 838 du Code civil, modifié par la loi du 10 octobre 1967, les mots « aliénés colloqués ou séquestrés » sont remplacés par les mots « personnes pourvues d'un administrateur provisoire ».

ART. 16.

Dans l'article 47 de la loi du 16 décembre 1851 sur la revision du régime hypothécaire, les mots « ceux des personnes placées dans des établissements d'aliénés, sur les biens de leur administration provisoire » sont remplacés par les mots « ceux des malades mentaux pourvus d'un administrateur provisoire spécial, sur les biens de ce dernier ».

ART. 17.

1. L'article 594, 16°, du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante : « 16° sur toute requête qui lui est adressée en application de la loi relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental ».

2. Dans l'article 598, 1° du même Code, les mots « des personnes qui, atteintes d'aliénation mentale, sont colloquées dans un établissement d'aliénés ou séquestrées à domicile » sont remplacés par les mots « des personnes pourvues d'un administrateur provisoire ».

ART. 12.

Betekeningen en kennisgevingen aan personen aan wie een bewindvoerder is toegevoegd, worden gedaan aan de laatstgenoemde aan zijn woonplaats of aan zijn verblijfplaats.

De kennisgevingen voorgeschreven in de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieken evenals de betekeningen en kennisgevingen in verband met vorderingen betreffende de staat van de personen worden echter ook gedaan aan de persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd.

ART. 13.

De Koning bepaalt de maatregelen van openbaarheid die in het belang van derden moeten worden genomen.

ART. 14.

In afwijking van de artikelen 1026 en 1027 van het Gerechtelijk Wetboek mogen de in deze wet bedoelde verzoekschriften door de verzoeker worden ondertekend en ingediend.

HOOFDSTUK V.

Wijzigingsbepalingen.

ART. 15.

In artikel 838 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, worden de woorden « in een gesticht geplaatste of ten huize afgezonderde krankzinnigen » vervangen door de woorden « personen aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd ».

ART. 16.

In artikel 47 van de wet van 16 december 1851 op de voorrechten en hypotheek worden de woorden « die van in een krankzinnigengesticht geplaatste personen, op de goederen van hun voorlopige bewindvoerder » vervangen door de woorden « die van de geesteszieken aan wie een bijzonder voorlopig bewindvoerder is toegevoegd, op de goederen van deze laatste ».

ART. 17.

1. Artikel 594, 16°, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt : « 16° over elk verzoek dat tot hem is gericht met toepassing van de wet betreffende de bescherming van de goederen van personen die geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn deze te beheren wegens hun lichaams- of geestestoestand ».

2. In artikel 598, 1°, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « van personen die wegens krankzinnigheid in een krankzinnigengesticht geplaatst of ten huize afgezonderd zijn » vervangen door de woorden « van personen aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd ».

3. Il est inséré dans l'article 628 du même Code un 3°*bis* libellé comme suit : « 3°*bis* : le juge du domicile de la personne pourvue d'un administrateur provisoire, lorsqu'il s'agit des demandes prévues à l'article 8 de la loi relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental ».

4. Dans l'article 764, 2°, du même Code, les mots « d'une personne atteinte d'aliénation mentale et colloquée dans un établissement d'aliénés ou séquestrée à domicile » sont remplacés par les mots « d'une personne pourvue d'un administrateur provisoire ».

5. Dans l'article 1150, alinéa 2, du même Code, les mots « si le requérant est colloqué dans un établissement d'aliénés, séquestré à domicile ou interné, sans être interdit, la requête est introduite par son administrateur provisoire » sont remplacés par les mots « si le requérant est une personne pourvue d'un administrateur provisoire, la requête est introduite par ce dernier ».

6. A l'article 1186, alinéa 1er, du même Code, les mots « à des mineurs, à des interdits ou à des personnes atteintes d'aliénation mentale et colloquées dans un établissement d'aliénés ou séquestrées à domicile » sont remplacés par les mots « à des mineurs ou à des interdits ».

7. Dans l'article 1187, alinéa 1er, du même Code, les mots « des personnes atteintes d'aliénation mentale et colloquées dans un établissement d'aliénés ou séquestrées à domicile » sont remplacés par les mots « des personnes pourvues d'un administrateur provisoire ».

8. Dans l'article 1225 du même Code, les mots « des personnes atteintes d'aliénation mentale et colloquées dans un établissements d'aliénés ou séquestrés à domicile » sont remplacés par les mots « des personnes pourvues d'un administrateur provisoire ».

ART. 18.

Le 11° ajouté à l'article 161 du Code des droits d'enregistrement par la loi du relative à la protection de la personne des malades mentaux est complété par : « et par la loi relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental ».

ART. 19.

L'article 59, 32°, du Code des droits de timbre, modifié par la loi du relative à la protection de la personne des malades mentaux est complété par : « et par la loi relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental ».

3. In artikel 628 van hetzelfde Wetboek wordt een 3°*bis* ingevoegd, luidende : « 3°*bis* : de rechter van de woonplaats van de persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd, wanneer het gaat om vorderingen als bedoeld in artikel 8 van de wet betreffende de bescherming van de goederen van personen die geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn deze te beheren wegens hun lichaams- of geestestoestand ».

4. In artikel 764, 2°, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « van een krankzinnige die in een krankzinnigengesticht is geplaatst of ten huize afgezonderd » vervangen door de woorden « van een persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd ».

5. In artikel 1150, tweede lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « is eiser in een krankzinnigengesticht geplaatst, ten huize afgezonderd, of geïnterneerd, doch niet onbekwaam verklaard, dan wordt het verzoekschrift ingediend door zijn voorlopige bewindvoerder » vervangen door de woorden « is de eiser een persoon aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd, dan wordt het verzoekschrift door deze laatste ingediend ».

6. In artikel 1186, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « minderjarigen, onbekwaamverklaarden of aan krankzinnigen die in een krankzinnigengesticht zijn geplaatst of ten huize afgezonderd » vervangen door de woorden « minderjarigen of onbekwaamverklaarden ».

7. In artikel 1187, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « krankzinnigen die in een krankzinnigengesticht geplaatst of ten huize afgezonderd zijn » vervangen door de woorden « personen aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd ».

8. In artikel 1225 van het zelfde Wetboek worden de woorden « krankzinnigen die in een krankzinnigengesticht geplaatst of ten huize afgezonderd zijn » vervangen door de woorden « personen aan wie een voorlopig bewindvoerder is toegevoegd ».

ART. 18.

Nr. 11° dat aan artikel 161 van het Wetboek van Registratierechten is toegevoegd door de wet van

betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieken, wordt aangevuld als volgt : « en door de wet betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren ».

ART. 19.

Artikel 59, 32°, van het Wetboek van Zegelrechten, gewijzigd bij de wet van betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieken, wordt aangevuld als volgt : « en door de wet betreffende de bescherming van de goederen van personen die geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn deze te beheren wegens hun lichaams- of geestestoestand ».

CHAPITRE VI.

Dispositions finales.

ART. 20.

Le chapitre VII de la loi du 18 juin 1850 sur le régime des aliénés, modifié par la loi du 7 avril 1964 et celle du 7 mai 1973 est abrogé.

ART. 21.

La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi.

HOOFDSTUK VI.

Slotbepalingen.

ART. 20.

Hoofdstuk VII van de wet van 18 juni 1850 op de regeling voor de krankzinnigen, gewijzigd bij de wet van 7 april 1964 en 7 mei 1973, wordt opgeheven.

ART. 21.

Deze wet treedt in werking op de datum bepaald door de Koning.